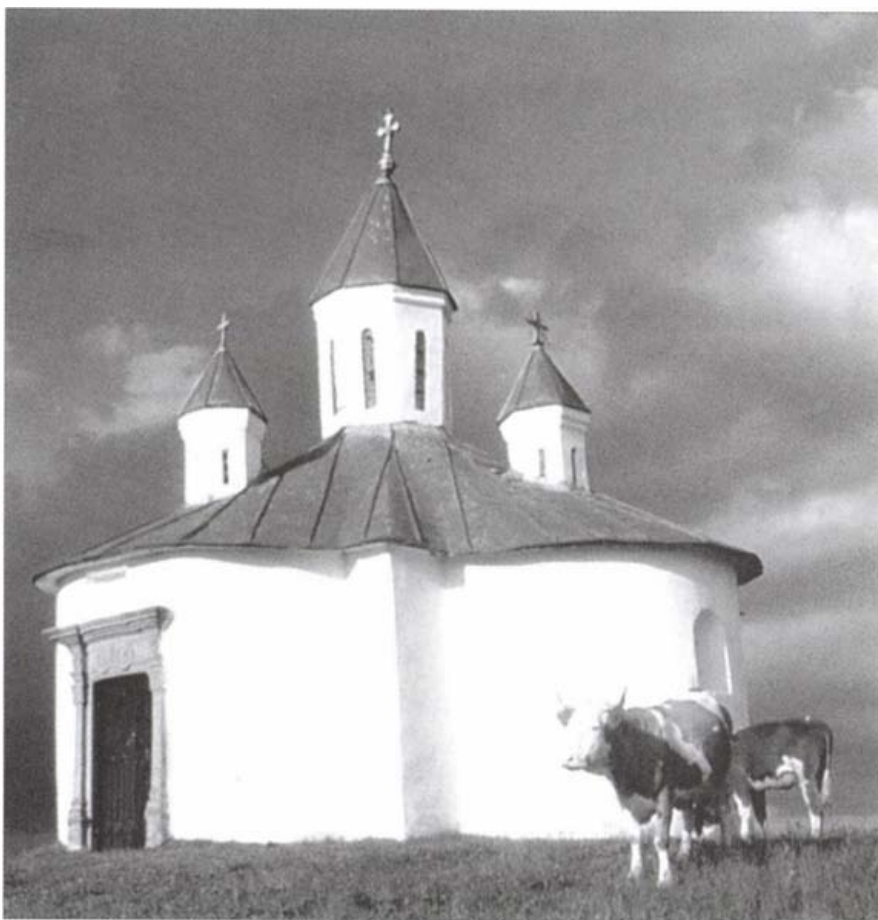

Szent István ünnep a székelyeknél

Szent István napján az egész Kárpát-medencében körmenettel, búcsúval emlékeznek, ünnepelnek a magyarok lakta területeken.

A székelyföldi Kézdiszentlélek legidősebb lakója sem tudja, hány száz éve már annak, hogy augusztus 20-a az egész közösség ünnepe. A búcsúra hazalátogatnak az elszármazottak is és egyre több a kíváncsi turista. A falu közelében magasodó 719 méter magas Perkő hegyen áll a kicsi, de annál kedvesebb Szent István-kápolna. A leírás szerint a XIII. században épült és 1686-ban építtette újjá Kálnoki Sámuel. Háromszék legrátványosabb műemlékei közé tartozik. Különösen szép a faragott reneszánsz ajtókeret és a belső falon látható, néhány magyar szentet ábrázoló töredékes freskó.

Nagyon örülök, hogy még az 1970-es évek végén, a Ceausescu-időben én is eljuthattam Kézdiszentlélekre. Most is élénken emlékszem annak a napnak minden mozzanatára, olyan nagy élményt jelentett számomra. Akkoriban szinte minden nyári szabadságunkat Erdélyben töltöttük. Vonattal, stoppal és az „apostolok lován” jártuk a vidéket, s mivel akkoriban a hivatalos szervek nem szívesen látták a

A Kézdiszentlélek közelében lévő Perkőn álló Árpád-kori, négykaréjos, Szent István nevére szentelt körtemplom (Horváth Zoltán György felvétele)

magyarországi látogatókat, a szálláskeresés és -találás nem volt egyszerű. Aludtunk szénapadláson sőt szénaboglyában is, mert a házaknál tilos volt.

Azon a bizonyos nyáron Kézdivásárhelytől nyolc kilométerre, Osdolán volt a táborhelyünk, a falun kívül egy régi vízimalomban. A faluba jártunk tejért, tojásért s közben jóízűeket beszélgettünk az emberekkel. Tőlük hallottuk, hogy Kézdiszentléleken – a tiltás ellenére – minden évben megtartják a hagyományos Szent István-búcsút, amely a csíksomlyói után a legjelentősebb katolikus rendezvény a Háromszékben és Csíkban élő hívek számára.

A hírek hallatán nagyon fellelkeseztünk és elhatároztuk, hogy ha már éppen ebben az időben vagyunk itt, mi is elmegyünk. A falubeliek figyelmeztettek, hogy magyar rendszámú autóval ne menjünk be a faluba, mert ilyenkor tele van a környék szekusokkal, a milicisták pedig magyarországi vendégekre vadásznak. Így hát Kézdiszentlélektől jó messzire hagytuk a trabantot, és gyalog mentünk tovább.

Igazi augusztusi hőségben – a gyermekek nyafogásától kísérve – kutyagoltunk a falu főutcáján. A házakból, a kertek alól jöttek az emberek, az asszonyok fedeles kosarakkal. Melegünk, volt, szomjasak voltunk, pedig még csak ekkor kezdődött az igazi erőpróba. A templomdombra szerpentes út vezetett fel a faluból. Szégyenkezve állapítottam meg, milyen elpuhult városi emberek vagyunk: fújattunk, meg-megálltunk, miközben az idős asszonyok, nehéz kosaraikkal fűgén haladtak el mellettünk. A domb tetejére felérve, végre megláttuk a Szent Istvánnak szentelt kerek templomot.

Óriási volt a tömeg, ezért a misét a templom előtt celebrálták. Tűzött a nap, lassan kinyíltak az esernyők, minket már a rosszullet környékezett a hőségtől, de mindenért kárpótolt a bensőséges hangulat, az összetartozás tudata, s amikor felhangzott a „Boldog asszony anyánk” kezdetű ének, beborította a környezetet a „vox humana”. Ki gondolt akkor Ceausescu-ra, a tömegben megbúvó szekusokra!?

A Szent István nap ünnepélyes része után a tömeg oszlani kezdett, majd az emberek csoportokba rendeződve letelepedtek a fűbe. A fedeles kosarából előkerültek a finom falatok, a jóféle itókák, s kezdetét vette a vidám néppünnpély.

A jókedvű sokadalomban nem nehéz a barátkozás, mindig nagyon szerettem falusi emberekkel beszélgetni – különösen itt a Székelyföldön –, hallgatni izes háromszéki hanglejtésüket, s a székelyekre oly jellemző, az idegen észjárását alaposan megdolgoztató tanmeséiket. A hagyományokról érdeklődve itt is a 48-as emlékek kerültek elő, Háromszék különösen is gazdag ezekben.

– Az osztrákokat jól megszorogatták a székelyek – büszkélkedik az egyik öreg –, de a sok muszkával már nem tudtak elbánni. Amikor levertek minket, itt a hegyen alakították ki a cári csapatok táborhelyét, s innen ijesztgették a környező székely falvak népét. Hál’ Istennek a templom azért megmaradt! Én már az öregapámmal is jártam ide fel Szent István napján.

Hosszú gyaloglás állt még előttünk, lassan búcsúzni kell. Gondolatban még sokáig a székelyek során tépelődöm.

Zika Klára

